



ARKEOLOGGRUPPEN AB, RAPPORT 2011:04
SÄRSKILD ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 1 OCH 2



Klinga industriområde

Östergötland, Borg socken, Norrköpings kommun, Borg 17:6

Leif Karlenby och Annica Ramström



ARKEOLOGGRUPPEN AB, RAPPORT 2011:04
SÄRSKILD ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 1 OCH 2

Klinga industriområde

Östergötland, Borg socken, Norrköpings kommun, Borg 17:6

Leif Karlenby och Annica Ramström

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Drottninggatan 11, 702 10 Örebro
Telefon 019–609 04 10

www.arkeologgruppen.se

arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

Omslagsbild: Vy över område 2 och Klinga gård. Foto från NNV av Leif Karlenby

©2011 Arkeologgruppen

Arkeologgruppen rapport 2011:04
Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Gävle 2011.
Medgivande I 2010/0829.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	5
Bakgrund.....	6
Utredningsområde och kulturmiljö.....	7
Syfte och metod.....	8
Resultat och åtgärdsförslag.....	10
Utvärdering av undersökningsplan.....	18
Referenser.....	19
Administrativa uppgifter.....	20
Bilagor.....	21

Sammanfattning

I samband med att Norrköpings kommun vill avyttra mark vid Klinga Industriområde, inom fastigheten Borg 17:6 i Borg socken, sydväst om Norrköping, har Arkeologgruppen i Örebro AB gjort en särskild arkeologisk utredning etapp 1 och 2 inom fastigheten. Inom etapp 1 gjordes arkiv- och kartstudier samt en fältinventering och inom etapp 2 gjordes utredningsgrävningar. Tonvikten på utredningen låg inom etapp 2.

Utredningsområdet var beläget invid Klinga gård och karaktäriseras som ett sprickdalslandskap med höjdparter och åkermark mellan. Utredningsområdet uppgick till en yta av 160 000 m² och var uppdelat i två områden. Område 1 var beläget nordost om gården, på åkermark, och uppgick till cirka 90 000 m². Inom område 1 grävdes 75 schakt om 1060 m². Inget av antikvariskt intresse fanns i schakten. Däremot hittades resterna efter en väg, objekt 3.

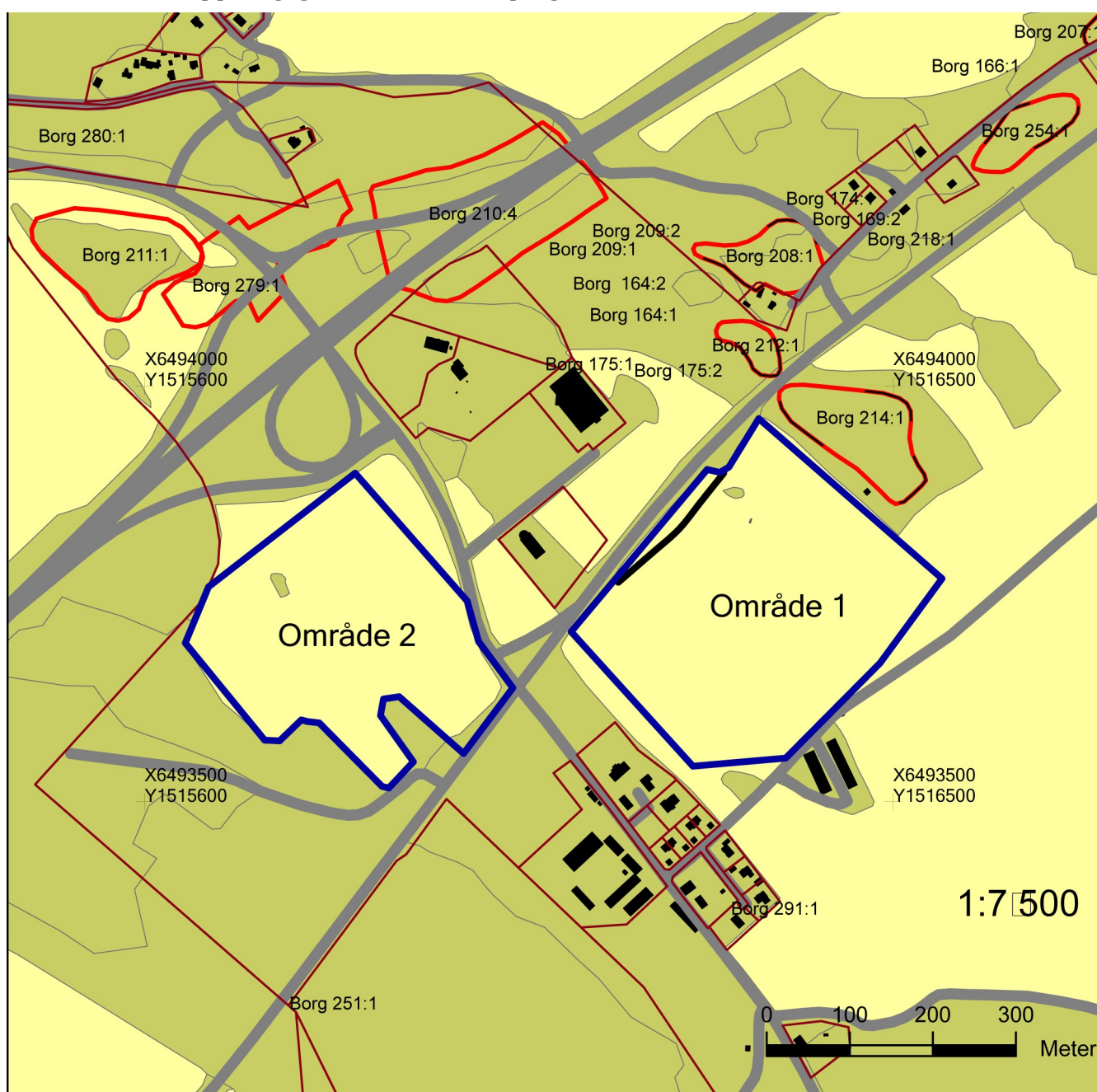
Område 2 var beläget nordväst om gården, också i åkermark, på andra sidan Linköpingsvägen. Utredningsområdet uppgick till 60 000 m² och inom området grävdes 110 schakt med en sammanlagd yta om 1 200 m². Inom området konstaterades två boplatser, objekt 1 och 2, som bestod av kulturlager, härdar, stolphål, skärvstenspackningar och gropar. Objekt 1 kan möjligen ha utgjort resterna efter en verkstadsplats. Objekt 2 var förhållandevis sönderplöjd.



Figur 1. Karta över Norrköpingstrakten med platsen för utredningen markerad med röd prick. Kartan ej i skala.

Bakgrund

Inför en planerad försäljning av markområden vid Klinga industriområde i Norrköpings kommun har Arkeologgruppen AB genomfört en särskild arkeologisk utredning etapp 1 och 2 inom fastigheten Borg 17:6. Etapp 1 bestod av arkivstudier samt fältinventering och etapp 2 bestod av utredningsgrävning. Arbetet genomfördes under andra halvan av november av Helmut Bergold, Leif Karlenby och Annica Ramström. Uppdragsgivare var Norrköpings kommun.



Figur 2. Karta över utredningsområdet med omkringliggande fornlämningar.

Utredningsområde och kulturmiljö

Utredningsområdet är beläget vid Klinga industriområde strax sydväst om Norrköpings stad. Den sammanlagda ytan uppgick till 16 hektar eller 160 000 m² och bestod i huvudsak av åkermark. Landskapet utmärks av ett sprickdalslandskap med skogklädda höjdparter i norr och söder med en dalgång, där åkermarken är belägen, mellan de två höjdpartierna. Utredningsområdet var inte sammanhängande utan utgjordes av två olika åkergränder. Det ena är beläget nordöst om gården Klinga, område 1 och det andra nordväst om gården, område 2.

Borgs socken är rik på fornlämningar och därför kommer endast de lämningar som ligger i utredningsområdets omedelbara närhet att redovisas och analyseras. Generellt finner man de registrerade fornlämningarna på höjdpartierna norr och söder om utredningsområdet. Här redovisas endast de fornlämningar som finns registrerade på höjdpartiet i norr då lämningarna som finns på den södra höjdryggen bedöms ligga för långt från utredningsområdet samt att fornlämningarna där vänder sig mot dalgången söder om utredningsområdet.

Norr om område 2 ligger fornlämningarna Borg RAÄ 175, 210, 211 och 279. RAÄ 175:1 och 175:2 består av en skålgropsförekomst samt en ensamliggande skålgrop, de är belägna nordost om område 2. I samband med de arkeologiska undersökningarna inför nydragningen av E:4:an, i början på 1990-talet, undersöktes dels ett gravfält RAÄ 210 dels en boplats RAÄ 279. Inga av dessa är helt undersökta utan delar ligger kvar.

RAÄ 210 var i fornlämningsregistret registrerat som två stensättningar men visade sig i själva verket bestå av ett hundratal gravar med en datering från äldre bronsålder till romersk järnålder. Utöver gravarna hittades också ett dödshus från yngre bronsålder samt en liten jordkoja som daterades till vikingatid (Stålbom 1994).

Boplatsen RAÄ 279 är belägen öster om RAÄ 210 och norr om utredningsområde 2. Boplatsen innehöll härdar, gropar och stolphål (Skjöldebrand 1996). Den delen av boplatsen som är undersökt har dateringar, som väl överensstämmer med dateringarna på RAÄ 210, från yngre bronsålder till äldre järnålder.

Öster om område 2 har två utredningar/undersökningar genomförts. Vid anläggandet av Klinga rastplats gjordes en arkeologisk utredning där gravar, härdar och agrara lämningar påträffades (Kaliff 1991). Inga av lämningarna undersöktes då rastplatsen utformades på sådant sätt att ingrepp i fornlämningarna kunde undvikas. I och med detta saknar lämningarna dateringar.

Vid en utredning och förundersökning inom ett område direkt öster om område 2 och på andra sidan Skärblackavägen i kvarteret Grepen hittades resterna efter en boplats i form av en härd, stolphål samt kulturlager. Utifrån de anläggningar som framkom bedömdes boplatsen härröra från järnåldern. (Westerlund 2003).

Fornlämningarna i området visar på en väl sammanhållen miljö från åtminstone äldre bronsålder till äldre järnålder med gravfält och boplatser samt skålgropar men inkluderar även ett dödshus från yngre bronsålder.

Även yngre järnålder finns representerad i området i form av den jordkoja som återfanns inom RAÄ 210:s undersökningsområde. Nordost om område 1 finns två gravfält Borg RAÄ 214 och RAÄ 212. Dessa gravfält har förmodligen varit ett och samma gravfält då de ligger på ett impediment som idag delas av Linköpingsvägen, möjligen kan det röra sig om ett bygdegravfält. Efter en okulär besiktning av gravfältet i samband med utredningen kunde konstateras att delar av gravfältet härrör från yngre järnålder.

I samband med byggandet av ett antal villor inom Klinga gårds ägor gjordes en arkeologisk utredning. I ett av schakten återfanns två härdar och två kokgropar med en datering till romersk järnålder –folkvandringstid, platsen tolkades som utkanten av en boplats, RAÄ 291. Eftersom boplatsen kunde avgränsas åt tre håll verkar den fortsätta åt det håll där den befintliga bebyggelsen finns (Gruber 2001).

Syfte och metod

Syftet med den särskilda arkeologiska utredningen var att fastställa om fornlämningar kommer att beröras i samband med eventuella markarbeten till följd av försäljningen av marken.

Resultaten från den arkeologiska utredningen etapp 1 och 2 ska kunna användas som ett fullgott underlagsmaterial i en fortsatt besluts- och planeringsprocess.

Utredningen genomfördes i två etapper

- etapp 1 bestod av kart- och arkivstudier samt fältinventering
- etapp 2 bestod av utredningsgrävning

Utredningens fokus låg på utredningsgrävningen, det vill säga etapp 2. Inom den första etappen gjordes endast enklare arkivstudier. Uppgifter har hämtats från ATA (Antikvarisk-Topografiska arkivet), Statens Historiska Museums föremålsdatabas, FMIS (Fornminnesregistret) samt från SD (Svenskt Diplomatarium, Riksarkivet). Historiska kartor har studerats via Lantmäteriets digitala tjänster på internet.

Vid den påföljande fältinventering gjordes en okulär besiktning av utredningsområdet. Syftet med inventeringen var att notera topografiskt lämpliga lägen för eventuella boplatser samt att försöka iakttä lämningar efter boplatser på åkerytorna. Det kan röra sig om skärvstensförekomster, kol eller fynd av keramik, bränd lera och andra fynd. Dessa resultat kom delvis att styra fortsättningen under etapp 2.

Inom etapp 2 genomfördes utredningsgrävningen med hjälp av grävmaskin. Syftet med utredningsgrävningen var att fastställa eventuella fornlämningar som inte är synliga ovan mark. Utredningsgrävningen genomfördes med hjälp av sökschakt som var mellan 6-20 meter långa med en bredd av 1,5 meter. Jorden banades av skiktvis. Eventuella fornlämningar, misstänkta fornlämningar och fornlämningslägen mättes in med GPS, fotograferades och beskrevs. Påträffade fornlämningar avgränsades i den mån det var möjligt.

Samtliga schakt och anläggningar mättes in med GPS. Påträffade anläggningar dokumenterades i plan med hjälp av skriftliga beskrivningar och fotografering. Registrering har gjorts i programmet Intrasis, där all dokumentation finns samlad. Inga fynd gjordes i samband med utredningen.

Resultat och åtgärdsförslag

Resultaten från den arkeologiska utredningen etapp 1 och 2 presenteras nedan. I enlighet med undersökningsplanen gjordes endast en mindre insats när det gäller arkivstudierna.

Etapp 1

Kart- och arkivstudier

Utredningsområdet har legat som åker under Klinga Sätessgård, vilket framgår redan i det äldsta kartmaterialet, en geometrisk avmätning från år 1699 (LMS D12-25:1). De två utredningsområdena motsvarar delar av gårdens två gårdar som brukades växelvis. I kartmaterialet finns ingen förändring över tid vad gäller markanvändningen, de båda områdena brukas än idag. De förändringar som skett över tid har berört gårdstomten och då främst placeringen av ekonomibyggnaderna och stallarna.

Första omnämnandet av Klinga återfinns i Svenskt Diplomatarium i ett brev från år 1390 (SDHK 13820). Brevet är utfärdat i Söderköping och rör försäljning av jord i Klinga, Löta socken, Memmings härad. Under medeltid hörde Klinga till Löt socken som då omfattade hela den södra delen av det som i dag är Borgs socken. En sammanslagning av Löt och Borg socknar skedde år 1783 och år 1887 hade Löt helt inkorporerats i Borgs socken.

År 1543 bestod Klinga av ett frälse-, två krono- och ett skattehemman samt en kyrkoutjord. Storleken och utbredningen av den medeltida byn är okänd (Gruber 2001:5 och där anförd litteratur). På den äldsta historiska kartan från år 1699 finns inga synliga indikationer på en by, utan då är Klinga en sätessgård. I samband med anläggandet av säterier och sätessgårdar var det inte ovanligt att byar avetablerades för att ge plats och mark åt de nya säterierna.

Inga djupare studier av ägoförhållandena på Klinga Säteri har gjorts i samband med den arkeologiska utredningen. Konstateras kan dock att gården under slutet av 1600-talet hade samma ägare som Händelö, nämligen Anders Lilliehöök av Fårdala, en ätt som upphöjdes till friherrar under mitten av 1600-talet.

Det finns inga registrerade lösfynd från Klinga. De enda föremål som påträffats är de som hittades vid de tidigare arkeologiska undersökningarna. Resultaten från FMIS finns redovisade i kapitlet "Utredningsområde och kulturmiljö".

Sammantaget visar kart- och arkivstudierna på ett område med en lång brukar- och bebyggelsekontinuitet från äldre bronsålder fram till idag. Här finns utgrävda lämningar som spänner från bronsålder över äldre järnålder fram till yngre järnålder. Från medeltiden finns inget arkeologiskt material men väl omnämnanden i de medeltida breven och från historisk tid finns historiskt kartmaterialet.

Fältinventering

De båda utredningsområdena var belägna på åkermark. Utredningsområde 1 sluttar svagt mot sydost vilket leder till att området längst i ost och sydost vid utredningstillfället var blött och sankt. I norra delen av området finns ett impediment med berg i dagen. Ett högre parti finns också där område 1 gränsar mot Klinga gård. Båda dessa platser bedömdes som intressanta som bebyggelselägen.

Inom område 2, i den södra delen, mellan två impediment fanns en paint-ball bana som fortfarande var i bruk, varför schakten i det området fick läggas med hänsyn till hindren på banan. I den norra delen av område 2 fanns ett impediment med berg i dagen. Väster om förhöjningen med början i områdets sydvästra del, sträckte sig en svacka, som idag utgör ett större, övertäckt dike som tidigare varit en bäck eller mindre å. Denna har runnit ned mot en mindre våtmark, som idag, åtminstone tillfälligt är vattenfylld. En svag förhöjning fanns i den sydvästra delen av område 2 mot ett mindre impediment som skiljer utredningsområdet från en bergtäkt. Båda platserna bedömdes som möjliga boplatslägen, även om ett av dem föreföll för solfattigt.

Erfarenhet från tidigare utredningar visar att boplatslägen i nutida åkermark inte alltid följer ett mönster där de är placerade på högre partier varför dessa lägen endast kunde tas som indikationer. Det fanns egentligen ingen del av åkerytorna som helt kunde räknas bort som potentiella boplatslägen mer än de ovan nämnda sankpartierna. Däremot kunde dessa lägen inte helt räknas bort som aktivitetsytor, då det moderna jordbrukslandskapet är så utdikad att vattnet söker sig nya vägar.



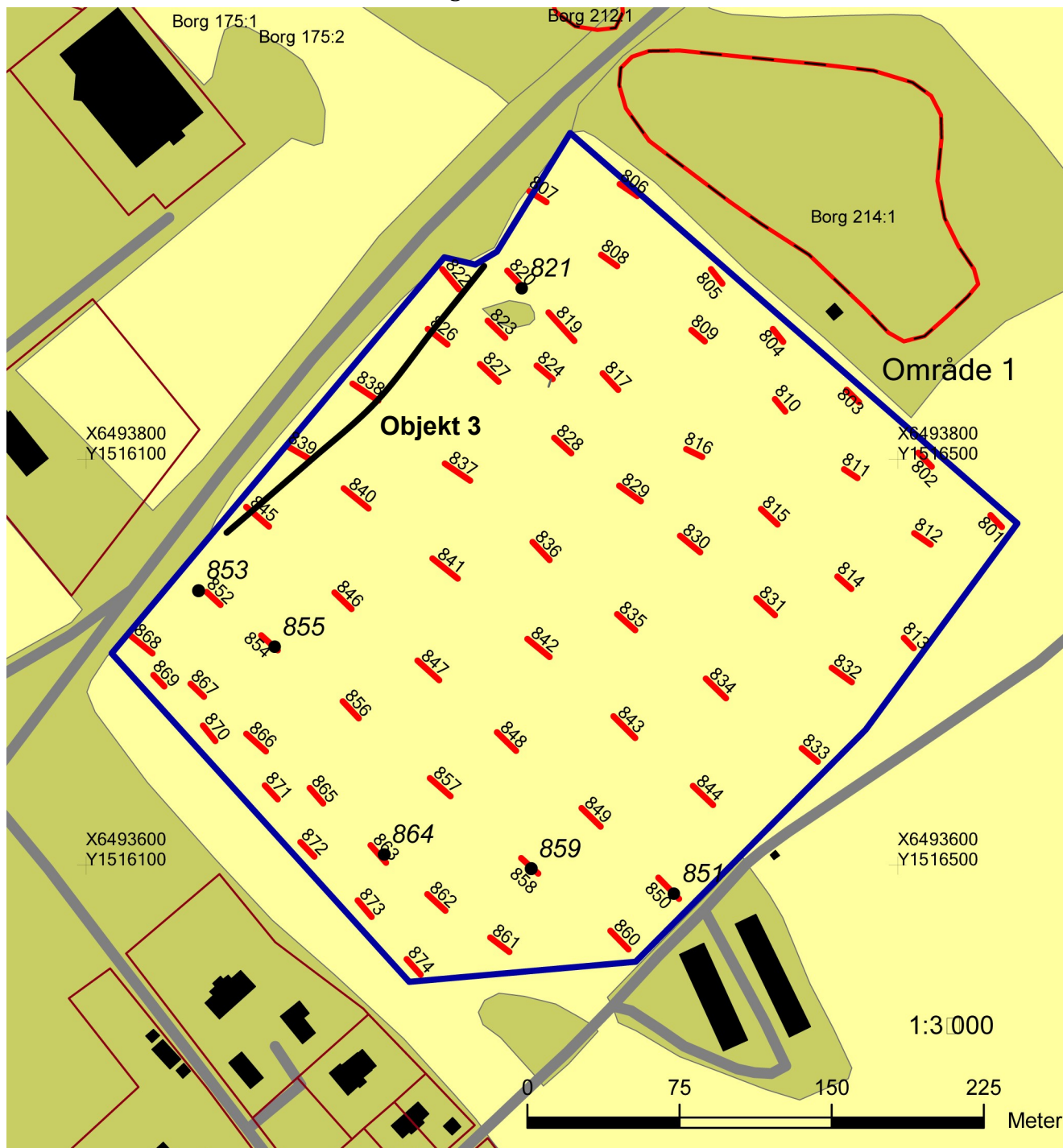
Figur 3. Översikt område 1. Foto från N av Leif Karlenby

Inga fynd av skärvsten, kol, keramikfragment, bränd lera eller andra arkeologiska fynd kunde iakttagas vid fältinventeringen. För område 2 torde detta delvis bero på att marken låg som vall vid inventeringstillfället.

Etapp 2

Inom utredningsområdet, som uppgick till 160 000 m², drogs sammanlagt 185 schakt, totalt cirka 2 600 m². Fördelat över de båda områdena grävdes på område 1 sammanlagt 1 400 m² fördelat på 75 schakt och på område 2 cirka 1 200 m² fördelat på 110 schakt.

De både områdena visade på en likartad lagerföljd, under ett 0,3 meter tjockt ploglager vidtog lera. Det var endast på de lite högre partierna invid åkerimpedimentet på område 1 som det istället för ren lera fanns inslag av moränsten i leran.



Figur 4. Plan över schakten på område 1. Objekt 3 markerat med svart streck i NV delen.

Utredningsgrävning område 1

Utredningsområde 1 uppgick till cirka 90 000 m². De 75 schakten var mellan 10-16 meter långa och mellan 0,3-0,5 meter djupa. Anledningen till att schakten på sina håll blev så djupa som 0,5 meter har med plöjningen att göra, på vissa partier har plogen ha gått djupare i leran än på andra.

Trots närheten till gravfältet Borg RAÄ 214 återfanns inget av antikvariskt intresse i schakten. Samtliga schakt uppvisade en likartad stratigrafi där det under ett 0,25-0,4 meter tjockt ploglager vidtog lera. De anläggningar som ändå konstaterades hittades i sydväst på förhöjningen mot Klinga gård och i anslutning till Linköpingsvägen, se nedan. De lämningar som hittades i sydväst bedömdes vara relativt moderna.

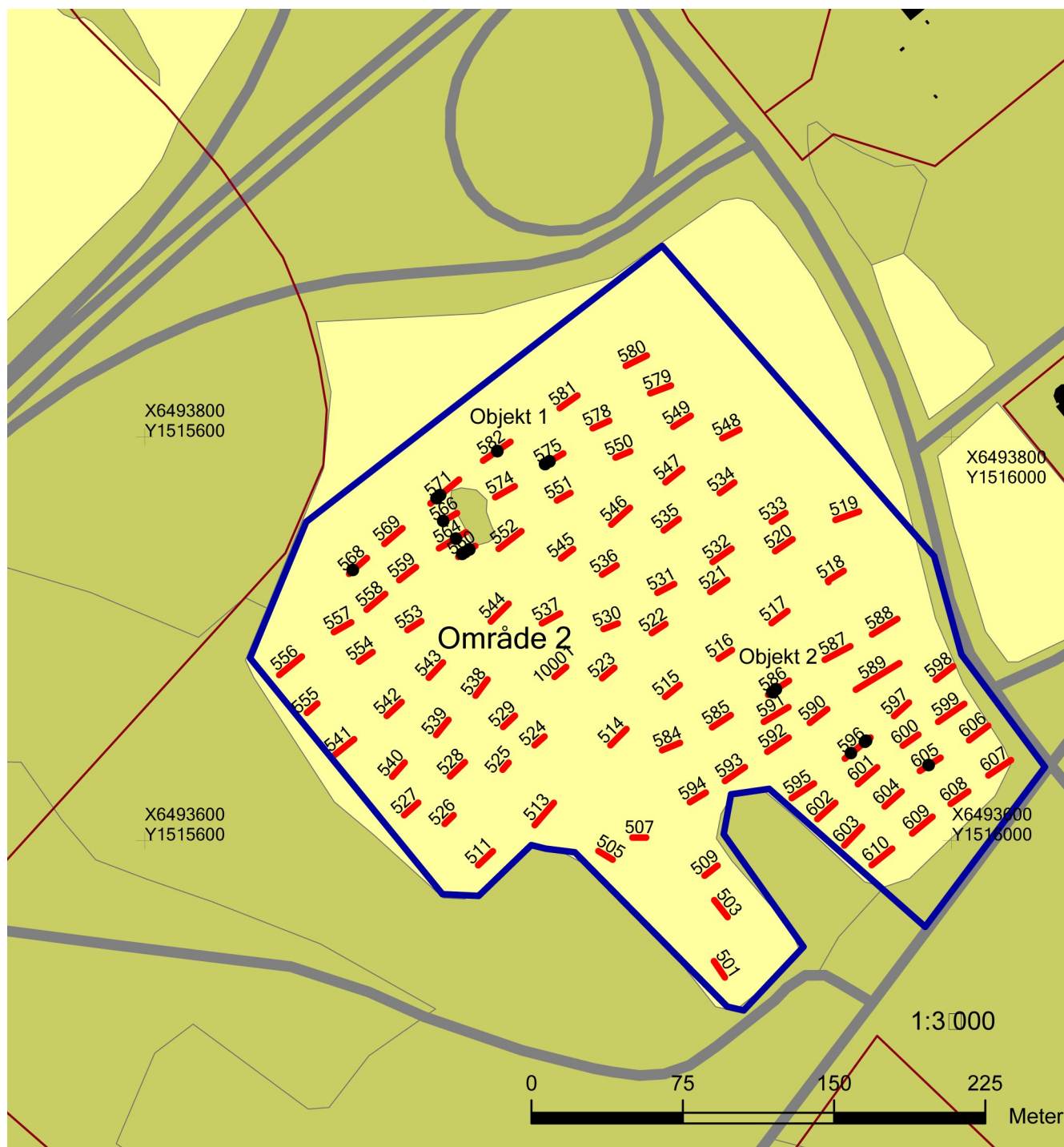
Anläggningarna närmast Linköpingsvägen bedömdes utgöra resterna efter en äldre väg, objekt 3. De bestod av en grusbädd men också av en kolfylld ränna. Anläggningarna hör inte samman med själva vägen utan snarare med arbeten i samband med anläggandet av vägen. Resterna efter vägen återfanns i ett flertal schakt: 822, 826, 839, 840 och 845.

Utredningsgrävning område 2

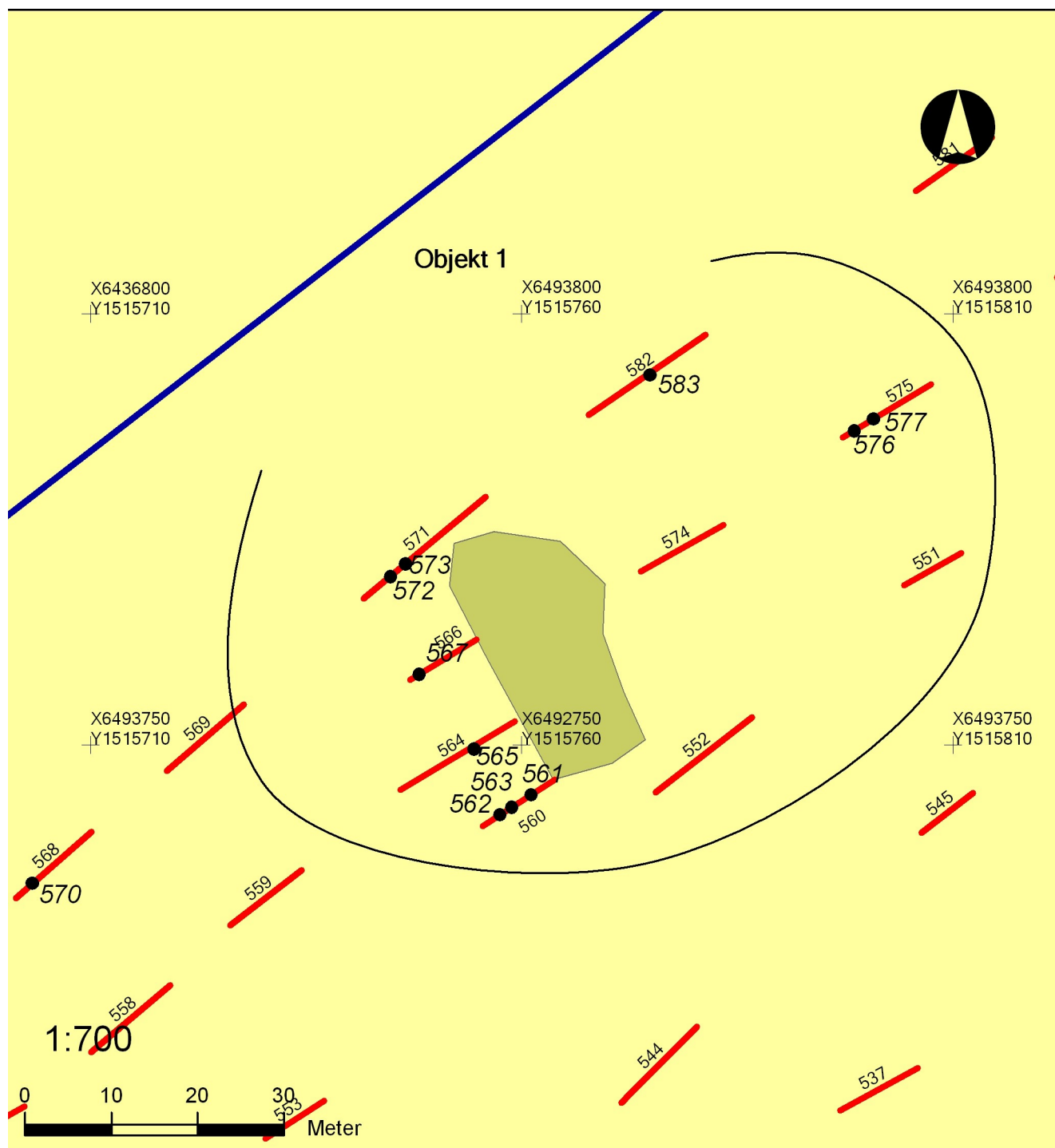
Utredningsområde 2 uppgick till cirka 70 000 m², inom ytan drogs 110 schakt om sammanlagt 1 200 m². Schakten var mellan 6-20 meter långa och 0,3 meter djupa. Inom utredningsområdet kunde två boplatser identifieras.

Objekt 1: Boplatsen låg i en NV-sluttning mot vad som förmodas vara ett övertäckt dike, men som en gång varit en öppen bäck. Denna har runnit mot norr där en våtmark tidigare legat. Tidvis är våtmarken fortfarande vattenfylld. Läget på boplatsen hänger samman med tillgången på rinnande vatten. Boplatsytan låg nära den plats där en större bosättning grävdes ut i samband med de arkeologiska utgrävningarna inför utbyggandet av väg E4. (Stålbom 1994; Skjöldebrand 1996).

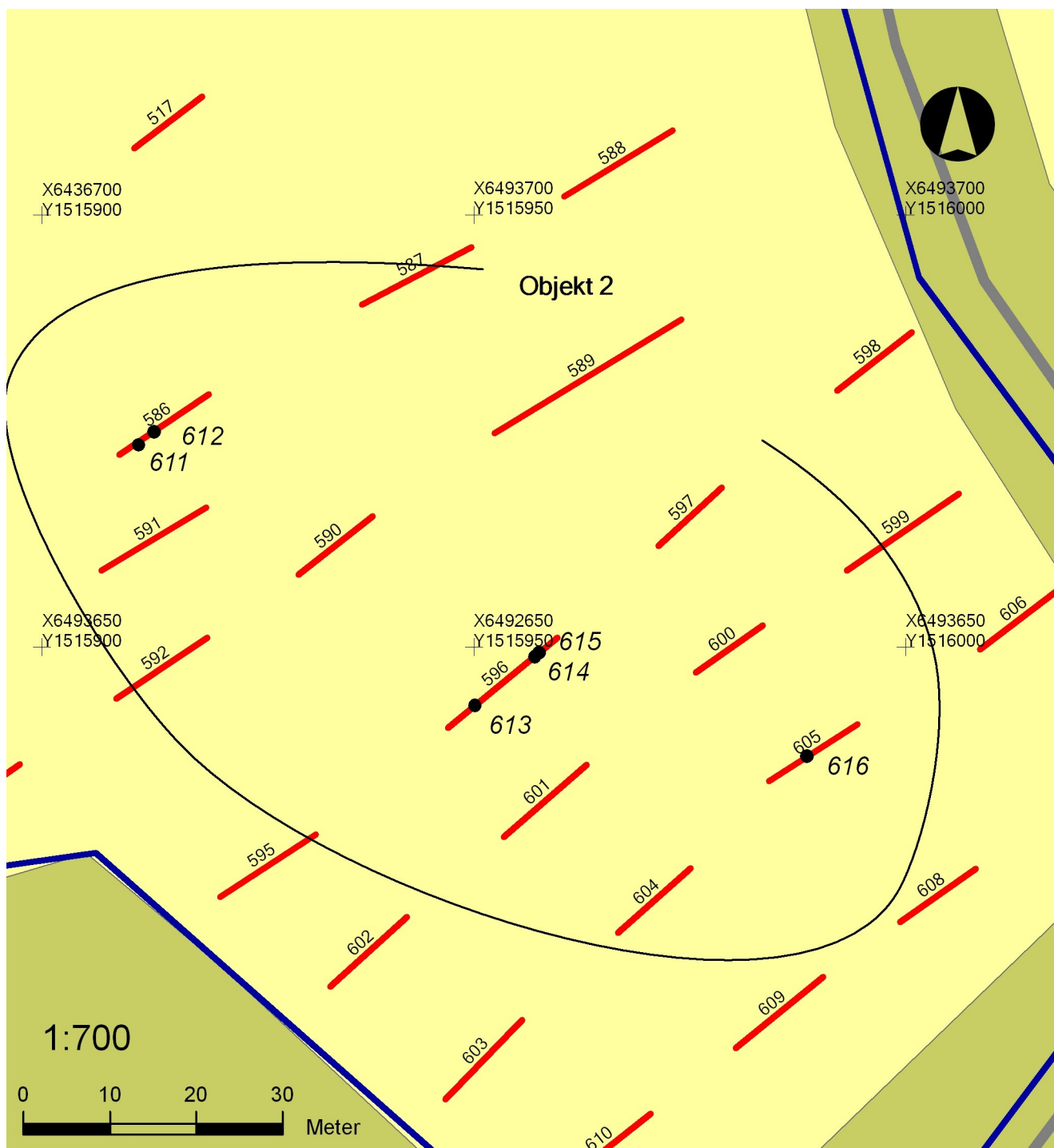
Boplatsen var belägen på den norra, östra och västra sidan om ett mindre impediment i åkermark. De anläggningar som framkom i schakten bestod av kulturlager (A561 och 583), stenskodda stolphål (A572 och 573), härdar (A563, 567 och 577), en grop (A570) samt en skärvstenspackning (A565). I ett av kulturlagren, A583, påträffades fynd i form av bränd lera och förslaggad lera.



Figur 5. Plan över schakten på område 2.



Figur 6. Detaljplan över objekt 1. Anläggningar markerade med svarta prickar och anläggningsnummer. Sannolik utbredning på boplatsen markerad med svart linje.



Figur 7. Detaljplan över objekt 2. Anläggningar markerade med svart prick och anläggningsnummer. Sannolik utbredning på boplatsen markerad med svart linje.

Den förslagade leran kan vara ugnslämningar och kanske har man ägnat sig åt järnframställning i området. Typen av anläggningar och läget invid bäcken och våtmarken i norr, talar för att hela platsen har varit en verkstadsplats.

Objekt 2: Utgjordes av en yta i områdets sydöstra del, med enstaka anläggningar spridda över flera schakt: stolphål, både stenskodda (A612 och 616) och oskodda (A615), en mörkfärgning (A611), ett skärvstenslager (A613) och en kolfläck (A614). Ytan låg på en obetydlig förhöjning och marken var plan, lämplig för bosättning. Platsen var skadad av plöjning och spåren av bosättning var relativt få. Ploglagret var endast ett par decimeter tjockt och man kan anta att jordmassor – och därmed sönderplöjda boplatsslämningar – har förflyttats ned i de svackor som omgav höjden.

Sammanfattade resultat och åtgärdsförslag

Sammantaget återfanns vid den arkeologiska utredningen två nya fornlämningar inom område 2 i form av två boplatser, objekt 1 och 2. För båda boplatserna föreslås förundersökningar men med olika ambitionsnivå. De lämningar som framkom inom objekt 2 visade att boplatserna tagit skada av plöjningen varför denna fornlämning bör ha en annan ambitionsnivå än objekt 1 som är mer välbevarad. För objekt 3 föreslås inga vidare åtgärder.

Utvärdering av undersökningsplanen

Den arkeologiska utredningen följde den undersökningsplan som upprättats för ärendet. Trots väderomständigheter med kraftig blåst och snöstorm kunde andra etappen av utredningen genomföras enligt den upprättade undersökningsplanen.

Referenser

Litteratur

- Gruber, Göran. 2001. *Klinga gård – boplatssindikationer från äldre järnålder*. Borg och Löts socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Riksantikvarieämbetet, Uv Öst rapport 2001:27.
- Kaliff, Anders. 1991. *Inför en planerad rastplats och serviceanläggning*. Arkeologisk utredning, provschaktningar och arkivstudier. Östergötland, Borg socken, Klinga STG 6352. Riksantikvarieämbetet, Byrån för arkeologiska undersökningar, rapport 248/91.
- Skjöldebrand, Martin. 1996. *Klinga – boplatser från yngre bronsålder och äldre järnålder*. Riksantikvarieämbetet, UV Linköping rapport 1996:61.
- Stålbom, Ulf. 1994. *Klinga ett gravfält*. Slutundersökningar av ett gravfält och bebyggelse lämningar från bronsålder till äldre järnålder. Östergötland, Norrköpings kommun, Borgs socken, Klinga, STÅ 6532, fornlämning 210. Riksantikvarieämbetet, Uv Öst rapport 1994:11.
- Westerlund, Johan. 2003. *Kv Grepen*. Kv Grepen, Klinga, Borgs socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Riksantikvarieämbetet, Uv Öst rapport 2003: 40.

Otryckta källor

- Lantmäteristyrelsens arkiv akt D12-25:1. Geometrisk avmätning öfver Klinga Sätesgård, år 1699.
- Svenskt diplomatarium, huvudkartotek över medeltidsbreven, Riksarkivet, Brev SDHK13820.

Administrativa uppgifter

Landskap: Östergötland
Län: Östergötlands län
Kommun: Norrköpings kommun
Socken: Borg socken
Fastighet: Borg 17:6

Arkeologgruppens diarienummer: Ag2011_19
Länsstyrelsens diarienummer: 431-4607-10
Projektnr: 2010_19
Fornlämningsnr: Ännu ej erhållet

Projektgrupp:
Helmut Bergold, Leif Karlenby och Annica Ramström
Personal:
Helmut Bergold, Leif Karlenby och Annica Ramström

Undersökningstid: 2010-11-15 - 2010-11-26
Exploateringsyta: 150 000 m²
Undersökt yta: 750 löpmeter, 1125 m²
Läge: Ekonomiska kartan, blad 8G 8d
Koordinatsystem: RT 90 2,5 gon V

Dokumentationshandlingar som förvaras i ATA, RAÄ, Stockholm:

-

Digitalt arkiv:
Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.
Fynd:
Inga fynd omhändertogs.

Bilagor

Bilaga 1. Objektbeskrivningar till område 1 och 2

Objekt 1

Område: 2

Typ: Boplats

Status: Fornlämning

Storlek: 60 x 85 m, cirka 5000 m².

Beskrivning: Boplatsen är belägen på den norra, östra och västra sidan om ett mindre impediment i åkermark. De anläggningar som framkom i schakten bestod av kulturlager (A561, A576 och A583), stolphål (A573, A574), härdar (A563, A567, A577), en grop (A570) samt en skärvstenspackning A565. I A583, ett kulturlager, hittades fynd i form av bränd lera och slagg.

Topografiskt läge: Boplatsen ligger i en NV-sluttning ned mot vad som förmodas vara ett övertäckt dike, men som en gång varit en öppen bäck. Denna har runnit ner mot norr där en våtmark tidigare legat. Läget på boplatsen hänger ihop med förekomsten av rinnande vatten. Den förslaggade leran kan vara ugnslämningar och kanske har man ägnat sig åt järnframställning eller något liknande i området. Värt också att notera den relativa närheten till boplatsen vid Klingagravfältet, som undersöktes 1989 (Ståhlbom 1994).

Objekt 2

Område: 2

Typ: Boplats/Aktivitetsyta

Status: Fornlämning

Storlek: 15x85, cirka 10.000 m².

Beskrivning: Yta i områdets SÖ del, med enskilda anläggningar spridda över flera schakt: stolphål, både stenskodda och oskodda (A612, A615, A616), mörkfärgning (A611), skärvstenslager (A613) och kolfläck (A614). Marken var högre än omgivningen och plan, lämplig för bosättning. Lämningarna ger intryck av en kraftigt skadad boplats. Sannolikt är den till största delen bortplöjd. Ploglagret på ytan var obetydligt i tjocklek och man kan anta att stora massor har förflyttats ned i svackor som omger förhöjningen.

Objekt 3

Område: 1

Typ: Vägbank

Status: Övrig kulturhistorisk lämning

Storlek: 200 meter

Beskrivning: I de norra schakten framkom med en bredd av 5-6 meter en grusbädd som var resterna efter en gammal vägsträckning i öst-västlig riktning. Vägsträckning återfinns i schakt 822, 826, 839 och 845. I schakt 845 fanns ett parti med upp till 0,5 meter stora stenar som utfyllning. I öster är denna väg synlig i form av en stenterrassering. Det kan röra sig om resterna efter gamla E4.an.

Bilaga 2. Schaktbeskrivningar

Område 1

Samtliga schakt grävdes med en skopbredd om 1,6 meter.

Schakt-nr	Längd/m	Djup/m	Beskrivning	Anläggningar/Fynd
800	10	0,4	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera.	
801	10	0,4	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera.	
802	10	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera med inslag av moränsten.	
803	10	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera med inslag av moränsten.	
804	10	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera med inslag av moränsten.	
805	10	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera med inslag av moränsten.	
806	12	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera.	
807	10	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera.	
808	10	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera i den södra delen fanns moränsten.	
809	10	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera.	
810	10	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera.	
811	11	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera.	
812	10	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera.	
813	9	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera.	
814	10	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera.	
815	11	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera.	
816	13	0,3	Under ett 0,25 meter tjockt ploglager vidtog lera.	
817	11	0,3-0,4	Överst lerig matjord, därunder lera. Fynd av keramik av förhistorisk karaktär (F818)	F818, keramik och bränd lera
819	16	0,25	Matjord över lera	
820	10	0,35-0,4	Matjord över lera. A821, stendike	A821
822	13	0,35	Matjord över grusbädd (rest av gammal väg), över siltig sand	Objekt 3
823	13	0,2	Matjord över siltig sand.	
824	15	0,3	Matjord över siltig sand, schaktet vidgades med en skopbredd längs 2 meter där A825 fanns, ett stendike	A825
826	12	0,3	Matjord över grusbädd (rest av gammal väg), över siltig sand	Objekt 3
825	12	0,35	Matjord över lera	
827	13	0,35	Matjord över lera	
828	12	0,3	Matjord över lera	

Schakt-nr	Längd/m	Djup/m	Beskrivning	Anläggningar/Fynd
829	13	0,25-0,4	Matjord över lera	
830	13	0,3	Matjord över lera	
831	13	0,3	Matjord över lera	
832	13	0,3	Matjord över lera	
833	13	0,35	0,30 meter ploglager/humus, därunder lera	
834	12	0,35	0,30 meter ploglager/humus, därunder lera	
835	12	0,3	0,27 meter ploglager/humus, därunder lera	
836	12	0,3	0,25 meter ploglager/humus, därunder lera	
837	12	0,35	0,32 meter ploglager/humus, därunder lera	
838	13	0,3	0,25 meter ploglager/humus, därunder lera	
839	12	0,3	0,25 meter ploglager/humus, därunder sand/grus – rest av gammal väg.	Objekt 3
840	12	0,3	0,25 meter ploglager/humus, därunder lera.	
841	13	0,35	0,33 meter ploglager/humus, därunder lera	
842	14	0,35	0,30 meter ploglager/humus, därunder lera	
843	12	0,3	0,25 meter ploglager/humus, därunder lera	
844	10	0,3	0,25 meter ploglager/humus, därunder lera	
845	15	0,4	0,30 meter ploglager därunder sand. Rester av gammal väg med grus och större (upp till 0,5 m) stenar.	Objekt 3
846	12	0,4	0,30 meter ploglager över lera	
847	14	0,5	0,40 meter ploglager över lera	
848	12	0,5	0,40 meter ploglager över lera	
849	12	0,5	0,40 meter ploglager över lera	
850	13	0,5	0,40 meter matjord över lera. I södra delen var A851	A851
852	15	0,4	0,30 meter matjord över sand och lera. I norra delen resterna efter en väg, cirka 3 meter söder om fanns A853, kolränna	A853
854	12	0,4	0,30 meter matjord över lera, A855, mörkfärgning	A854
856	12	0,3	0,25 meter matjord över lera	
857	12	0,3	0,25 meter matjord över lera	
858	10	0,3	0,25 meter matjord över lera, A859, störhål	A859
860	13	0,3	0,25 meter matjord över lera	
861	11	0,4	0,30 meter matjord över lera	
862	12	0,4	0,30 meter matjord över lera	
863	12	0,4	0,30 meter matjord över lera, A864, stensamling	A864
865	11	0,3	0,25 meter matjord över lera	
866	13	0,4	0,30 meter matjord över lera	
867	10	0,3	0,25 meter matjord över lera	
868	15	0,5	0,40 meter matjord över lera, mot norra delen matjord över sand. I N del grus från en väg (gamla E4?), dock ej själva väggkroppen, som ligger utanför schaktet	
869	8	0,4	0,30 meter matjord över lera	

Schakt-nr	Längd/m	Djup/m	Beskrivning	Anläggningar/Fynd
870	10	0,4	0,30 meter matjord över lera	
871	10	0,4	0,30 meter matjord över lera	
872	12	0,4	0,30 meter matjord över lera	
873	10	0,4	0,30 meter matjord över lera	
874	9	0,4	0,30 meter matjord över lera	

Område 2

Samtliga schakt grävdes med en skopbredd om 1,5 meter.

Schaktnr	Längd/m	Djup/m	Beskrivning	Anläggningar
500	6	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
501	7	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
502	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
503	6	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
504	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
505	7	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
506	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
507	7	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
508	6	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
509	7	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
510	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
511	7	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
512	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
513	9	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
514	7	0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
515	7	0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
516	8	0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
517	8	0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
518	8	0,45	Under ett 0,3 m tjockt ploglager vidtog lera.	
519	11	0,45	Under ett 0,3 m tjockt ploglager vidtog lera.	
520	8	0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
521	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
522	7	0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
523	7	0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
524	8	0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
525	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
526	7	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
527	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
528	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
529a	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
529b	9	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
530	7	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
531	7	0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
532	8	0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	

Schaktnr	Längd/m	Djup/m	Beskrivning	Anläggningar
533	7	0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
534	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
535	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
536	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
537	9	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
538	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
539	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
540	7	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
541	7	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
542	9	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
543	9	0,35	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
544	10	0,3-0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
545	9	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
546	9	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
547	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
548	9	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
549	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
550	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
551	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
552	14	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog morän	
553	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
554	9	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
555	7	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
556	12	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
557	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
558	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
559	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
560	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	A561, A563
564	16	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	A565
566	9	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	A567
568	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	A570
569	13	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
571	20	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	A572, A573
574	9	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
575	13	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	A576, A577
578	9	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
579	12	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
580	11	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
581	11	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
582	17	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	A583
584	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
585	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
586	11	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	A611, A612
587	15	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
588	14	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
589	24	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	

Schaktnr	Längd/m	Djup/m	Beskrivning	Anläggningar
590	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera	
591	13	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera	
592	12	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera	
593	12	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera	
594	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera	
595	12	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera	
596	18	0,4	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera	A613, A614, A615
597	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
598	13	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
599	8	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
600	12	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
601	12	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
602	11	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
603	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
604	11	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	A616
605	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
606	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
607	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
608	10	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	
609	11	0,3	Under ett 0,2 m tjockt ploglager vidtog lera.	

Bilaga 3. Anläggningsbeskrivningar för område 1 och 2

Anr	Kontext	Typ	Storlek/m	Beskrivning	Fynd
821	820	Stendike/täck dike	0,8x0,6	Längd inom schaktet, riktning NO-SV. Stenfyllt täckdike, runda och kantiga stenar fyllningen.	
824	825	Stendike/täck dike	2x0,6	Längd inom schaktet, riktning NO-SV. Stenfyllt täckdike, runda och kantiga stenar fyllningen.	
851	850	Lager	8x1,5	8 meter i södra delen (hela schaktets bredd) fanns lager av utspridda byggnadsrester, tegel, taktegel, spik m m. Ett stycke förslagat tegel. I södra delen fanns ett 0,3 m brett dike eller ränna, fyllt med byggmaterial.	
853	852	Ränna	1,4x 0,2-0,4	Kolfylld ränna, 0,1-0,4 m bred tvärs över schaktet och fortsatte utanför. Kolet var från kraftigt virke men ej stock då bitarna låg huller om buller. Rännans riktning överensstämde med vägens, hör därför troligen ihop med denna.	
855	854	Mörkfärgning	0,37x0,17	Oval till formen och fylld med gråaktig lera, i mitten svartare parti med något humöst inslag.	
859	858	Störhål	0,11	Rund, kolhaltig och sotfärgad mörkfärgning.	
864	863	Stensamling	0,4	Bestod av fem stycken 0,15-0,20 m stora runda stenar som lagts i en rund packning. Möjligen utgör de ett stolphål eller ett stolpstöd. Förmodligen inte särskilt gammalt	

Anr	Kontext	Typ	Storlek/m	Beskrivning	Fynd
561	Objekt 1	Kulturlager	2x1,5	Lagret bestod av lera med inslag av kol, sot och skörbränd sten.	
563	Objekt 1	Härd	1,1x0,5	Fortsätter in i schaktväggen. Fyllning av sot, kol och skörbränd sten upptill 0,1 m stora.	
565	Objekt 1	Skärvstenspackning	11x1,5	Börjar ca m från östra schaktkanten. I öster rikligt med	

Anr	Kontext	Typ	Storlek/m	Beskrivning	Fynd
				skärvig och skörbränd sten samt sot och kol. Stenarna är upptill 0,2 m stora. Lagret tunnare ut mot väster.	
567	Objekt 1	Härd	1x0,4	Härden fortsätter in i den södra schaktväggen. Fyllning av sot och kol samt skörbränd sten upptill 0,1 m stora.	
570	Objekt 1	Grop	0,6x0,5	Fyllning av siltig lera.	
572	Objekt 1	Stolphål Stenskott	0,5 m i diam	Syntes i den norra schaktväggen cirka 0,2 meter ned. Skoning av 0,1-0,15 m stora skörbrända stenar.	
573	Objekt 1	Stolphål Stenskott	0,4 m i diam	Skoning av 0,08-0,15 m stora skärviga stenar. Fyllning av lera.	
576	Objekt 1	Kulturlager	6x1,5	Lagret fanns i halva schaktet från väster sett. Det innehöll lera, sot, kol samt enstaka skärviga och skörbrända stenar. Lagret fortsätter in i den norra väggen	
577	Objekt 1	Härd	0,5x0,3	Fortsätter in i norra schaktväggen. Fyllning av lera, sot och kol.	
583	Objekt 1	Kulturlager	12x1,2	Fortsätter från väster 12 meter i östlig riktning. Lagret bestod av lera, sot, kol samt rikligt med bränd lera.	Bränd lera, slagg
611	Objekt 2	Mörkfärgning	0,4 m i diam	Fyllning av mörkgrå siltig lera	
612	Objekt 2	Stolphål Stenskott	0,3 m i diam	Fyllning av siltig lera. Skoning av 0,05-0,1 meter stora stenar.	
613	Objekt 2	Skärvstens- lager	16x1,5	Enskiktad gles packning av skärvig och skörbränd sten.	
614	Objekt 2	Kolfläck	0,25 m i diam	Fläck bestående uteslutande av kol.	
615	Objekt 2	Stolphål	0,18 m i diam	Fyllning av grå siltig lera.	
616	Objekt 2	Stolphål Stenskott	0,35 m i diam	Fyllning av siltig lera. Skoning av 0,05-0,2 meter stora stenar.	